

A KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG LEGFRISSEBB ÁLLÁSFOGLALÁSAI

Dr. Kiss-Kaszás Ágnes Roxán, vezető jogi tanácsadó, Közbeszerzési Hatóság
DOI: 10.37371/KEP.2025.9.1

A Közbeszerzési Hatóság legfrissebb állásfoglalásai

A Közbeszerzési Hatóság állásfoglalások formájában ad felvilágosítást a közbeszerzési eljárásokban résztvevő jogalkalmazók számára a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) és kapcsolódó végrehajtási rendeleteinek alkalmazásával összefüggő általános jellegű megkeresésekre.

Alábbiakban a Kbt. alkalmazásával összefüggő kérdésekre adott válaszainkat rendeztük sorrendbe, bízva abban, hogy iránymutatásaink nem csak a kérdésfeltevőknek, hanem valamennyi Olvasónknak hasznos információkkal szolgálnak.

Felhívjuk Tisztelt Olvasóink figyelmét, hogy a közbeszerzésekre irányadó jogszabályok alkalmazásával kapcsolatos döntések meghozatala mindenkor a közbeszerzési eljárások résztvevőinek joga és felelőssége. Hangsúlyozzuk továbbá, hogy az állásfoglalásokban megfogalmazott véleményeknek jogi ereje, kötelező tartalma nincsen.

1. kérdés

Két, a Kbt. 5. § (1) bekezdés e) pontja szerinti ajánlatkérő (a továbbiakban Ajánlatkérő1 és Ajánlatkérő2) vállalkozási szerződést (a továbbiakban: Szerződés) kíván kötni egymással egy közösség által használt épületkomplexum felújítására irányuló építési beruházás (kivitelezés) megvalósítása tárgyában. A Szerződés szerinti kivitelezést Ajánlatkérő1, a felújítás koordinálását és a felújításhoz kapcsolódó egyéb árubeszerzéseket, szolgáltatás-megrendeléseket pedig Ajánlatkérő 2. végezné. Az épületkomplexum felújítása szükséges ahhoz, hogy azt a közösség rendeltetésszerűen tudja használni.

Az állásfoglalás kérésben kifejtett álláspont szerint a Szerződéssel érintett épületkomplexum felújításának megvalósítása Ajánlatkérő1 és Ajánlatkérő2 „közös közérdekű célja”.

Ajánlatkérő2 rendelkezik a felújításhoz szükséges forrással (hazai támogatással), és a Szerződéssel érintett épületkomplexum üzemeltetése is Ajánlatkérő2 alaptevékenységének a része. Az épületkomplexum üzemeltetéséből (azaz az épület

látogatói által fizetett belépő ellenértékéből) származó bevétel szintén Ajánlatkérő2-t illeti, ebből származik Ajánlatkérő2 bevételeinek nagy része.

Az épületkomplexum üzemeltetésével kapcsolatos feladatkört Ajánlatkérő1 ruházta Ajánlatkérő2-re. Ajánlatkérő1 Ajánlatkérő2 alapítója és a tulajdoni hányad 100%-ával rendelkező tulajdonosa. Többségi befolyással rendelkezik Ajánlatkérő2 felett, továbbá osztalékot kap Ajánlatkérő2 vagyónából, azonban nincs fix részesedése Ajánlatkérő2 bevételeiből.

A kérdező a fenti tényállás kapcsán azzal a kérdéssel fordult a Közbeszerzési Hatósághoz, hogy a Kbt. 9. § (1) bekezdés j) pontja szerinti kivételi kör alkalmazása körében milyen adatok (az építési beruházás és a teljes felújítás ellenértéke vagy a felújított épületkomplexum működéséből származó későbbi árbevétel) alapján szükséges megállapítani az ajánlatkérők együttműködéssel érintett tevékenységből származó éves nettó árbevételét?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Az állásfoglalás-kérés szerinti Szerződésben kizárólag Ajánlatkérő1 vállalna pénzügyi hozzájáruláson túlmutató szerződéses kötelezettséget, Ajánlatkérő2 csupán e kötelezettségek szerinti teljesítés ellenértékét fizetné ki. Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) által tett megállapítások alapján ebben az esetben – egyetlen ajánlatkérő érdemi kötelezettségvállalása alapján – vélhetően nem jönne létre az összes érintett ajánlatkérő együttes, kölcsönös kötelezettségvállalását feltételező „tényleges” együttműködés. Tehát a Kbt. 9. § (1) bekezdés j) pontja szerinti „együttműködés kialakítására” vonatkozó törvényi feltétel a Szerződés esetében vélhetően nem teljesülne, ezért a hivatkozott kivételi kör alkalmazása kapcsán nincs relevanciája az árbevétel vizsgálatának.

A Közbeszerzési Hatóság felhívja a figyelmet arra, hogy az EUB és a hazai ítélkezési gyakorlat következetesen szigorúan és megszorítóan rendeli értelmezni a kivételi körök fennállását, melyek csak a

szükséges mértékre korlátozva alkalmazhatóak és nem célozhatják a közbeszerzés megkerülését.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Közbeszerzési Hatóság előfeltételként elfogadja, hogy a Kbt. 9. § (1) bekezdés j) pontja szerinti kivételi kör alkalmazására a közösség által használt épületkomplexum felújítására irányuló építési beruházás (kivitelezés) megvalósítására irányuló Szerződés vonatkozásában kerülne sor.

A kérdéssel érintett kivételi kör alkalmazásának törvényi feltételeit a Kbt. 9. § (1) bekezdés j) pontjával átültetett irányelvi előírásokra [a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelvének (a továbbiakban: Irányelv) 12. cikk (4) bekezdésére], az Irányelv egyéb kapcsolódó rendelkezéseire [így különösen a Preambulum (33) bekezdésében foglalt rendelkezésekre], valamint az EUB vonatkozó megállapításaira figyelemmel szükséges értelmezni.

A hivatkozott irányelvi rendelkezések értelmében a Kbt. 9. § (1) bekezdés j) pontja szerinti kivételi kör olyan ajánlatkérők közötti együttműködés vonatkozásában alkalmazható, amelynek keretében az együttműködő felek – az együttműködési megállapodásban foglalt rendelkezések, illetve közös célkitűzések alapján – közösen végeznek tevékenységet az őket közösen terhelő közfeladatok, közszolgáltatások vagy közös közérdekű célok megvalósítása érdekében. Az Irányelv Preambulumának (33) bekezdése alapján együttműködésről akkor beszélhetünk, ha a vonatkozó megállapodásban mindegyik együttműködő fél vállal valamilyen, az együttműködés tárgyát képező közfeladat, közszolgáltatás vagy közös közérdekű cél megvalósítására irányuló szerződéses kötelezettséget. Az azonban nem elvárás, hogy e kötelezettségek az együttműködő ajánlatkérőket egyenlő arányban terheljék, nem szükséges minden szerződő félnek a főbb szerződéses kötelezettségek teljesítésében részt venni. Az együttműködést, illetve az együttműködő felek közötti pénzügyi műveleteket kizárólag a közérdekkel kapcsolatos megfontolások vezérelhetik, tehát az együttműködés piaci tevékenység végzésére nem irányulhat. Fontos továbbá, hogy egyetlen magánszektorbeli szolgáltató se kerüljön a versenytársainál előnyösebb versenyhelyzetbe az együttműködés eredményeként.

Az EUB a C-429/19. számú ügyben hozott ítélete értelmében a Kbt. 9. § (1) bekezdés j) pontja szerinti kivételi kör alkalmazását megalapozó „tényleges” együttműködés esetén elengedhetetlen az együttműködési megállapodásban részes valamennyi fél együttes részvétele az általuk nyújtandó közszolgáltatások teljesítése érdekében. A „költségek visszatérítése” önmagában nem minősül a tényleges együttműködésben való érdemi részvételnek [lásd: C-429/19. sz. ítélet 28., 29. pontok]. Az ítélet hivatkozott megállapításai alapján az állásfoglalás kérés szerinti Szerződés vélhetően nem tekinthető a Kbt. 9. § (1) bekezdés j) pontja szerinti tényleges együttműködésnek, hiszen az – az állásfoglalás kérésben kifejtett tényállás szerint – csupán az Ajánlatkérőtől várt piaci tevékenység (kivitelezés) megrendelésére irányul, nem pedig a „közös közérdekű cél” megvalósítására irányuló közös ajánlatkérői tevékenység végzésére.

A Kbt. 9. § (1) bekezdés j) pontjának alkalmazása kizárólag azon tevékenységeket érintően mérlegelhető, amely tevékenységek ténylegesen hozzájárulnak az érintett ajánlatkérőket terhelő közfeladatok, közszolgáltatások vagy közös közérdekű célok megvalósításához. E körben a támogatásból (adott esetben az állásfoglalás kérésben említett hazai forrásból) finanszírozott feladatok esetében az érintett ajánlatkérőknek azt is vizsgálni kell, hogy a támogatás célja kapcsolódik-e az együttműködéssel érintett közfeladatokhoz, illetve közszolgáltatásokhoz vagy az együttműködő ajánlatkérők által jogszerűen és pontosan meghatározott „közös közérdekű célhoz”. Az Ajánlatkérő2 alaptevékenysége kapcsán említett „közös közérdekű cél” vonatkozásában csak abban az esetben vizsgálható a Kbt. 9. § (1) bekezdés j) pontja szerinti együttműködés kialakításának lehetősége, ha e cél, illetve az annak megvalósításához kapcsolódó kötelezettségek közösen terhelik mindegyik ajánlatkérőt. Fontos továbbá a közérdekű jelleg fennállása (e feltétel megvalósulásáról az állásfoglalás kérés tartalma értelmében az érintettek már meggyőződtek).

További feltétele a Kbt. 9. § (1) bekezdés j) pont szerinti kivételi kör alkalmazásának, hogy a nyílt piacról az együttműködéssel érintett tevékenységből keletkező árbevétel kevesebb, mint 20%-a származhat. Mivel az állásfoglalás kérés szerinti Szerződés nem a Kbt. 9. § (1) bekezdés j) pontja szerinti együttműködés kialakítására

irányulna, a kivételi kör alkalmazhatósága szempontjából az árbevétel vizsgálata nem releváns. Csupán általánosságban ismertethetők a vonatkozó törvényi követelmény megítélésével kapcsolatos főbb szempontok.

A bevétel megoszlása szempontjából az együttműködés keretében végzett összes tevékenység (például az együttműködés keretében jogszerűen végzett kivitelezés vagy az együttműködés tárgyát képező üzemeltetési tevékenység részét képező értékesítési tevékenység) vonatkozásában együttesen kell vizsgálni, hogy a tevékenységek végzéséért kapott összárbevétel mekkora hányada származik a nyílt piacról. E körben nem csupán az együttműködő felek közötti kifizetéseket kell figyelembe venni, hanem azt is, hogy az egyműködő felek az együttműködéssel érintett tevékenységük ellátása körében kötnek-e más szerződéseket is, illetve abból van-e és mekkora árbevétel. A Kbt. 9. § (1) bekezdés j) pontja szerint együttműködő ajánlatkérők külső gazdasági szereplőkkel kötött szerződéseik vonatkozásában nem alkalmazható a Kbt. 9. § (1) bekezdés j) pontja szerinti kivételi kör, az e szerződésekhöz kapcsolódó beszerzési igények esetében már a Kbt. és a vonatkozó végrehajtási rendeletek szerint szükséges vizsgálni a közbeszerzési kötelezettség fennállását.

A Kbt. 9. § (1) bekezdés j) pontjában található „éves nettó árbevétel” kifejezés alatt a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 72. § (1) bekezdése szerinti értékesítés nettó árbevétele értendő. Ha valamely ajánlatkérő vonatkozásában az éves nettó árbevétel nem értelmezhető, úgy az együttműködéssel érintett tevékenység arányát a szerződéskötést megelőző 3 évben felmerült költségek alapján, vagy - amennyiben ezen adatok a megelőző 3 évre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre - elsősorban hiteles üzleti terv bemutatásával szükséges megállapítani, illetve valószínűsíteni a Kbt. 9. § (7) bekezdésében foglalt előírásoknak megfelelően. A piac akkor számít „nyíltnak”, ha abban az adott piaci természetes működésből fakadó törvényszerűségek érvényesülnek.

A Kbt. 9. § (1) bekezdés j) pontja szerinti kivételi kör alkalmazására csak a Kbt. 2. §-ban előírt alapelvekre, a hivatkozott jogszabályhely rendeltetésére, valamint az érintett közfeladatok, közszolgáltatások és közös körérdekű célok tárgyára figyelemmel kerülhet sor. A Kbt. 9. § (1) bekezdés j) pontja szerinti együttműködés nem irányulhat a Kbt. alkalmazásának megkerülésére.

2. kérdés

Helytálló-e az az értelmezés, hogy az előre gyártott, összkomfortos mobil (lakó)házak beszerzése építési beruházásnak minősül? A tervezett beszerzés arra irányul, hogy a nyertes ajánlattevő a megadott helyszínen rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban helyezze el a mobil (lakó)házakat (a továbbiakban: mobilházak). E körben a nyertes ajánlattevő feladata lesz a lakóházak összeállítása, összeszerelése, közmű hálózatra csatlakoztatása, valamint – a Kbt. 1. számú melléklete szerinti építési tevékenységek (alapozás, közműcsatlakozások kialakítása, tereprendezés stb.) eredményeként – az elhelyezésre szolgáló földterület megfelelő előkészítése.

A beszerzéshez kapcsolódó főbb CPV kódok az alábbiak:

44211000-2 Előre gyártott épületek

44211100-3 Előre gyártott, moduláris épületek

44211110-6 Lakófülkék

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Amennyiben a mobilházak állásfoglalás kérés szerinti telepítésének eredményeként a magyar építészettről szóló 2023. évi C. törvény (a továbbiakban: Méptv.) 16. § 34. pontja szerinti építmény jön létre, a kapcsolódó beszerzési igény vélhetően a Kbt. 8. § (3) bekezdés b) vagy c) pontja szerinti építési beruházásnak minősül. Ellenkező esetben vélhetően a Kbt. 8. § (2) bekezdése szerinti árubeszerzésről van szó, és az állásfoglalás kérésben kiemelt telepítési tevékenységek a Kbt. 8. § (2) bekezdésében szabályozott beállítás, üzembe helyezés fogalmi körébe tartoznak. A beszerzési tárgy meghatározása és az ezzel kapcsolatos felelős vizsgálat elvégzése az ajánlatkérő kompetenciájába tartozik.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Közbeszerzési Hatóság előfeltételként elfogadja, hogy az állásfoglalás-kérés szerinti beszerzési igénynek a tervezés nem része, továbbá feltételezi azt is, hogy a beszerezni kívánt mobilházakhoz kapcsolódó összes tevékenység (így különösen az állásfoglalás-kérésben kiemelt építési tevékenység) a mobilházak rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban történő átadását, telepítését szolgálja, azok önálló, mobilházakra tekintet nélkül történő elvégzésére nem vonatkozik az ajánlatkérői igény.

Azokban az esetekben, amelyekben a beszerzés valamennyi (például az áru és az építési jellegű) eleme besorolható a Kbt. által meghatározott ugyanazon be-

szerzési tárgy fogalmi körébe [például a Kbt. 8. § (2) bekezdése szerinti árubeszerzéshez kapcsolódó beüzemelési, beállítási tevékenységek körébe vagy az áruelemek felhasználásával járó építmények Kbt. 8. § (3) bekezdés b)-c) pontjai szerinti kivitelezés körébe], a beszerzés valójában csak egy beszerzési tárgyat érint, nem pedig többet, így nem minősül a Kbt. 22. § (1) bekezdése szerinti vegyes beszerzésnek. Erre tekintettel állapította meg a D.503/9/2021. számú döntőbizottsági határozat, hogy az építménynek nem minősülő mobilszínpad beüzemelésének körében értelmezendő építési tevékenységek nem eredményeznek vegyes beszerzést [D.503/9/2021. számú döntőbizottsági határozat 27-30. pontok]. A D.13/7/2023. döntőbizottsági határozat szerint sajátos építményfajtának minősülő úszó stég szállítása, illetve telepítése kapcsán sem merült fel, hogy vegyes beszerzésről lenne szó, a döntőbizottsági határozat nem említi a vonatkozó jogszabályhelyek között a Kbt. 22. § rendelkezéseit [D.13/7/2023. döntőbizottsági határozat 34-40. pontok].

Az állásfoglalás kérésben közölt információk alapján vélhetően a mobilházak telepítése sem minősül a Kbt. 22. § (1) bekezdése szerinti vegyes (azaz több beszerzési tárgyat magában foglaló) beszerzésnek, ezért az ajánlatkérőnek azt szükséges meghatározni, hogy a beszerzési igény a Kbt. 8. § (2) bekezdése szerinti árubeszerzés vagy a Kbt. 8. § (3) bekezdés b), illetve c) pontja szerinti építési beruházás fogalmának hatálya alá tartozik.

Az ingó dolgok (például építési késztermékek) megvásárlása önmagában a Kbt. 8. § (2) bekezdése szerinti árubeszerzésnek minősül, és a Kbt. 8. § (2) bekezdése szerinti árubeszerzés fogalmába tartozik a beszerzés tárgyát képező áruelemek beállítása, üzembe helyezése is. Olyan járulékos, kiegészítő jellegű tevékenységek (szolgáltatások, illetve építési tevékenységek) sorolhatók a beállítás, illetve beüzemelés körébe, amelyek kizárólag azt a célt szolgálják, hogy a beszerzeni kívánt ingó dolgok – az ingó jelleg megtartása mellett – betöltsék a rendeltetésükből következő műszaki funkciót, elvégzésük csak az árubeszerzés miatt szükséges. Azonban a beszerzés tárgyát képező áruelemek felhasználását igénylő, önálló műszaki eredmény elérésére (adott esetben egy építmény kivitelezésére) irányuló tevékenységek túlmutatnak a beállítás, üzembe helyezés fogalmi körén.

Az ajánlatkérőnek az állásfoglalás kérés szerinti esetben azt szükséges mérlegelni, hogy a beszerzési igény az építési késztermékként megvásárolt mobilházaknak valamely olyan műszaki funkciójának igénybe vételét szolgálja, ami az ingó jelleg megtartása mellett betölthető beállítási, illetve üzembe helyezési tevékenységek eredményeként, vagy a beszerzés részét képező telepítési munkák a Méptv. 16. § 34. pontjában definiált építmény kivitelezésére irányulnak.

A Méptv. 16. § 34. pontja értelmében az építési helyszínre szállított késztermékek felhasználásával létrehozott „műszaki alkotás” az alábbi feltételek együttes teljesülése esetén minősül építménynek:

1. a terepszint, a víz vagy az azok alatti talaj, illetve azok feletti légtér megváltoztatásával, beépítésével jön létre;
2. helyhez kötött.

A Kúria Kfv. 37.322/2013/5. számú ítélete értelmében az a beton alapra elhelyezett mobilház, amely „az állandóra bekötött közművek és kitámasztásai folytán a telekkel tartósan egybe van építve”, és a kerekai csak a telken belüli elhelyezést szolgálják, az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 2. § 10. pontja szerinti épület fogalmi körébe tartozó, „jellemzően emberi tartózkodás céljára szolgáló építménynek” minősül. A Kúria kiemelte, hogy az ítélet által érintett mobilház helyhez kötött műalkotás, így megfelel az Étv. 2. § 8. pontja szerinti építmény fogalmával kapcsolatos törvényi előírásoknak. A Kfv. 37.004/2016/8. számú kúriai ítélet is rámutatott, hogy az ítéletben vizsgált hűtőkamra kapcsán összehasonlítás céljából említett mobilház talajjal való egysége a pontalappal biztosított volt, ezért minősült az Étv. 2. § 8. pontja szerinti építménynek. (A Méptv. 16. § 34. pontja szerinti feltételek megvalósulását már az Étv. 2. § 8. pontja által meghatározott építmény fogalma tekintetében is vizsgálni kellett.)

A mobilházak építmény jellege kapcsán javasolt a telepítéssel érintett helyiség építési szabályait is megismerni. A D.13/7/2023. döntőbizottsági határozat is az építési jogszabályok fontosságát hangsúlyozza, hiszen a Döntőbizottság e jogszabályi előírásokra tekintettel állapította meg, hogy az úszó stég sajátos építmény-

fajtanak minősülő úszómű, és így az úszó stég szállítására és telepítésére irányuló beszerzési igényt az ajánlatkérő jogszerűen minősítette a Kbt. 8. § (3) bekezdés b) pontja szerinti építési beruházásnak [D.13/7/2023. döntőbizottsági határozat 48-54. pontok].

A Méptv. 16. § 34. pontja szerinti törvényi feltételek megvalósulását az ajánlatkérőknek az eset összes körülményére (így különösen a mobilház rögzítését érintő műszaki megoldásra) figyelemmel, egyedileg szükséges vizsgálni. Ha e vizsgálat eredményeként az ajánlatkérő azt állapítja meg, hogy az állásfoglalás kérés szerinti beszerzési igény építmény kivitelezésére irányul, úgy a vonatkozó CPV kódok körét is ennek megfelelően szükséges kiegészíteni.

3. kérdés

3.1. Helytálló-e az az értelmezés, amely szerint a követelés értékesítésére irányuló versenyeztetés esetén nem szükséges közbeszerzési eljárás lefolytatása a Kbt. 9. § (8) bekezdés e) és f) pontjai alapján, és e kivételi körök alkalmazása szempontjából a beszerzés becsült értéke nem releváns? A nyertes ajánlattevő az a gazdasági szereplő lenne, amely a legmagasabb áron vásárolná meg az ajánlatkérő követelésállományát.

3.2. Helytálló-e az az értelmezés, amely szerint a Kbt. 111. § 1) pontjában nevesített szolgáltatás közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül is megrendelhető, ha a beszerzési igény becsült értéke nem éri el a vonatkozó uniós értékhatárt?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

3.1. A Kbt. 9. § (8) bekezdés e) vagy f) pontja alapján akkor mellőzhető a közbeszerzési eljárás lebonyolítása, ha a beszerzés tárgya a hivatkozott kivételi körök valamelyikének hatálya alá tartozik. Az uniós eljárásrend alóli (adott esetben a Kbt. 9. § szerinti) kivételi körbe tartozó beszerzések esetében a becsült érték a kivételi kör alkalmazhatósága szempontjából nem releváns.

Az állásfoglalás kérés szerinti beszerzési igény esetében a Kbt. 9. § (8) bekezdés f) pontja szerinti kivételi kör vélhetően nem alkalmazható, ugyanakkor a Kbt. 9. § (8) bekezdés e) pontja szerinti feltételek fennállása a követelésvásárlási tevékenység törvényi fogalma alapján (különös tekintettel a forfetirozás esetkörüre) nem zárható ki. Ezt minden esetben az ajánlatkérőnek szükséges mérlegelni a vonatkozó szakági jogszabályok, illetve pénzügyi előírások szerint.

3.2. Amennyiben az ajánlatkérő beszerzési igénye egyértelműen a Hpt. 3. § (1) bekezdés d) pontja és a 6. § (1) bekezdés 87. pontja szerinti pénzforgalmi szolgáltatás igénybevételére irányul, és a beszerzésnek a Kbt. 19. § (3) bekezdés szerinti részekre bontási tilalom előírásai alapján megállapított becsült értéke nem éri el az irányadó uniós értékhatárt, a beszerzési igény a Kbt. 111. § 1) pontja alapján közbeszerzési eljárás lebonyolítása nélkül is megvalósítható.

A Hpt. 3. § (1) bekezdés l) pontja és a 6. § (1) bekezdés 60. pontja szerinti követelésvásárlási tevékenység nem minősül pénzforgalmi szolgáltatásnak, így e beszerzés esetében a Kbt. 111. § 1) pontja szerinti kivételi kör sem alkalmazható.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

3.1. A Közbeszerzési Hatóság előfeltételként elfogadja, hogy az állásfoglalás kérés szerinti beszerzési igény tárgya a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 3. § (1) bekezdés l) pontja és a 6. § (1) bekezdés 60. pontja szerinti pénzügyi szolgáltatás (követelésvásárlási tevékenység) megrendelése.

A Közbeszerzési Hatóságnak kizárólag a közbeszerzési jogszabályokkal kapcsolatos elvi jelentőségű jogértelmezési kérdésekben van hatásköre állásfoglalást kiadni, a követelésvásárlási tevékenységet érintő szakági, illetve pénzügyi jogszabályok értelmezése kapcsán nem fogalmazhat meg álláspontot.

A Hpt. 6. § (1) bekezdés 60. pontja értelmében a követelésvásárlási tevékenység a „követelésnek – a kötelezett kockázatának átvállalásával vagy anélkül történő – megszerzése, megelőlegezése (ideértve a faktoringot és a forfetirozást is), valamint leszámítolása, függetlenül attól, hogy a követelés esedékességének nyilvántartását és a kintlévőségek beszedését ki végzi”.

A követelésvásárlási tevékenységet tartalmazó közbeszerzési szerződések lényege, hogy a nyertes ajánlattevőként szerződő fél megvásárolja az ajánlatkérőként szerződő felet megillető, a szerződésben felsorolt összegű és lejáratú, kötelezettekkel szemben fennálló követeléseit.

A Kbt. 9. § (8) bekezdés f) pontja szerinti szerződés tárgya nem az állásfoglalás kérés szerinti követelésvásárlási tevékenység, hanem a hitel és pénzkölcsön

nyújtására irányuló pénzügyi szolgáltatás. A követelés-vásárlási tevékenység 2014. január 1-jétől (azaz a Hpt. hatályba lépésétől) már nem része a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvényben meghatározott hitel és pénzkölcsön nyújtási tevékenységnek, a jelenlegi szabályozás értelmében önálló pénzügyi szolgáltatásnak minősül. A Hpt. 3. § (1) bekezdés 1) pontja szerinti követelésvásárlási tevékenység fogalmát a Hpt. 6. § 60. pontja határozza meg, míg a Hpt. 3. § (1) bekezdés b) pontjában nevesített, hitel és pénzkölcsön nyújtásával kapcsolatos pénzügyi szolgáltatásra vonatkozó törvényi definíciókat a Hpt. 6. § 40. pontja tartalmazza.

A Kbt. 9. § (8) bekezdés e) pontja szerinti kivételi kör az állásfoglalás kérés szerinti esetben akkor alkalmazható, ha együttesen teljesülnek az alábbi konjunktív feltételek:

1. a követelésvásárlási tevékenység kapcsolódik az értékpapírok vagy a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bszt.) 6. §-ában felsorolt egyéb pénzügyi eszközök kibocsátásához, eladásához, vételéhez vagy átruházásához,
2. a követelésvásárlási tevékenység megfeleltethető a 66100000-1 CPV kód alá tartozó (a 66110000-4-től a 66190000-8-ig megjelölt CPV kódok szerinti) tevékenységek bármelyikének.

A Hpt. 6. § 60. pontja szerinti, követelésvásárlási tevékenységre vonatkozó törvényi definíció általánosságban nem rendelkezik a Bszt. 6. § szerinti pénzügyi eszközök érintettségéről, ezért a pénzügyi eszközökkel való kapcsolatot az ajánlatkérőnek minden értékesíteni kívánt követelés esetében egyedileg kell vizsgálni. A vonatkozó szakági jogszabályok, illetve pénzügyi előírások alapján szükséges megítélni, hogy a követelésekhez kapcsolódik-e valamilyen Bszt. 6. § szerinti pénzügyi eszköz [például a Bszt. 6. § b) pontja és a 4. § (2) bekezdés 51. pontja szerinti pénzügyi eszköz vagy a 6. § a) pontja szerinti átruházható értékpapír], és sor kerül-e az érintett pénzügyi eszköz kibocsátására, eladására, vételére vagy átruházására a beszerezni kívánt pénzügyi szolgáltatással kapcsolatban.

A Kbt. 9. § (8) bekezdés e) pontjában meghatározott CPV kódoknak való megfelelés kapcsán felmerülhet akár „vállalatfinanszírozási és vállalkozói tőkebizto-

sítási szolgáltatásokra” vonatkozó 66122000-1 CPV kód alkalmazásának lehetősége is, amennyiben a követelések értékesítésére kifejezetten az ajánlatkérő likviditási nehézségeire tekintettel, egy vállalatfinanszírozási folyamat részeként kerül sor. A Közbeszerzési Hatóság honlapján megtalálható, a CPV kódok magyarázatát tartalmazó dokumentum szerint a „vállalatfinanszírozási és vállalkozói tőkebiztosítási szolgáltatásokhoz” tartozó vállalatfinanszírozás az adósság-, tőke- és kockázattőke-finanszírozást foglalja magában. Az ajánlatkérő a beszerzés tárgyához leginkább illő CPV kódot minden esetben a beszerzés műszaki (pénzügyi) természetére, illetve rendeltetésére, a CPV kódok által jelölt tevékenységek szakmai tartalmára, valamint a vonatkozó szakági, pénzügyi előírásokra figyelemmel köteles meghatározni. A CPV kódok meghatározása nem irányulhat a közbeszerzések mellőzésére.

A követelésvásárlási tevékenység esetében a Kbt. 9. § (8) bekezdése e) pontja szerinti kivételi kör alkalmazásával kapcsolatos törvényi, illetve pénzügyi feltételek fennállása nem tekinthető adottságnak, azok nem következnek értelemszerűen a beszerzés pénzügyi természetéből különös tekintettel arra, hogy az állásfoglalás kérés szerinti pénzügyi szolgáltatást több ajánlatkérő szerezte be közbeszerzési eljárás keretében (lásd az Elektronikus Közbeszerzési Rendszer és a Közbeszerzési Értesítő nyilvános adatait). Az ajánlatkérőnek a vonatkozó törvényi feltételek vizsgálata kapcsán fokozott körültekintéssel szükséges eljárni. Az Európai Unió Bírósága és a hazai ítélkezési gyakorlat következetesen szigorúan és megszorítóan rendeli értelmezni a kivételi körök fennállását, melyek csak a szükséges mértékre korlátozva alkalmazhatóak, és nem célozhatják a közbeszerzési eljárások mellőzését.

A Közbeszerzési Hatóság felhívja a figyelmet továbbá arra, hogy az állásfoglalás kérés szerinti beszerzési tárgy esetében a becsült érték meghatározása is fokozott körültekintést igényel az ajánlatkérő részéről. A követelésvásárlási tevékenységre irányuló szerződések atipikus esetkörbe tartoznak, mivel a közbeszerzési szerződéseknel „megszokott” pozíciók fordítva alakulnak. A fizető vevői oldalon jelenik meg a nyertes ajánlattevő, és az eladói oldalon jelenik meg az ajánlatkérő, továbbá a szerződés szerinti követelések vételére általában a számlázási érték meghatározott százalékában kerül meghatározásra. Ebből következően a követelésvásárlási szerződés ellenértékéhez hozzátartozik az az összeg

is, amely a számlázási érték és a vételár közötti különbség, amely a nyertes ajánlattevőnél „marad”. Az ellenszolgáltatás becsült érték szempontjából releváns összegét minden esetben a nyertes ajánlattevő szemszögéből, a teljes beszerzési érték figyelembevételével szükséges meghatározni, ezért a követelészvásárlási tevékenységre irányuló szerződések ellenszolgáltatásának összegét az eladott követelések teljes számlázási értéke alapján kell megállapítani, hiszen ha a nyertes ajánlattevőként szerződő félnek sikerül a kötelezettektől behajtania valamennyi szerződés szerinti követelést, az ő oldalán realizálódó bevétel az eladott követelések teljes számlázási értékének fog megfelelni.

3.2. A Kbt. 111. § l) pontja szerinti kivételi kör hatálya alá tartozó pénzforgalmi szolgáltatások a Hpt. 6. § (1) bekezdés 87. pontja értelmében az alábbiak:

„a) a fizetési számlára történő készpénzbefizetést lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,

b) a fizetési számláról történő készpénzkifizetést lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,

c) a fizetési műveletek fizetési számlák közötti teljesítése,

d) a c) pontban meghatározott szolgáltatás, ha a fizetési művelet teljesítése a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő ügyfél rendelkezésére álló hitelkeretéből történik,

e) a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz – ide nem értve a csekket és az elektronikus pénzt – kibocsátása, valamint fizetési műveletek elfogadása,

f) a készpénzátutalás,

g) a fizetés-kezdeményszerzési szolgáltatás,

h) a számlainformációs szolgáltatás.”

A pénzforgalmi szolgáltatások fogalmi köre nem azonos a követelészvásárlási tevékenységgel tekintettel arra, hogy a követelészvásárlási tevékenységet a Hpt. 3. § (1) bekezdés l) pontja és a 6. § (1) bekezdés 60. pontja a fentieként eltérő tartalommal szabályozza (lásd a 3.1. kérdésre adott választ). Amennyiben az ajánlatkérő ugyanazon közvetlen cél (műszaki-funkcionális egység) megvalósítása érdekében rendel meg szolgáltatásokat, az érintett beszerzések vonatkozásában fennáll a részekre bontás tilalma. A részekre bontási tilalom hatálya alá tartozó beszerzések esetében csak azoknak a beszerzéseknek az értéke nem része a Kbt. 19. § (3) bekezdése szerinti becsült értéknek, amelyek az uniós

eljárásrend alóli (adott esetben a Kbt. 9. § szerinti) kivételi körbe tartoznak. Ezen esetkört meghaladóan a becsült értéket mindig valamennyi részre bontási tilalom hatálya alá eső beszerzés becsült értékére figyelemmel kell meghatározni tekintet nélkül arra, hogy az érintett beszerzések a Kbt. 111. § szerinti kivételi körbe tartoznak-e vagy sem.

A részekre bontási tilalom, valamint a kapcsolódó jogszabályi előírások értelmezéséhez további segítséget nyújt az alábbi útmutató:

A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács útmutatója a becsült érték számítása, a részekre bontás tilalma és a beszerzési igények mesterséges egyesítése tárgyában (2021.09.30.) (a továbbiakban: Útmutató)

A részekre bontás tilalmával kapcsolatban javasolt megismerni és figyelembe venni továbbá - az Útmutatóban, illetőleg a Kbt. 19. § (2)-(3) bekezdése szerinti részekre bontás tilalmával kapcsolatosan a Közbeszerzési Hatóság-Miniszterelnökség-EUTAF-Megyei Jogú Városok Szövetsége által kiadott közös példatárban (2021. október 7.) foglaltakon túl - a Miniszterelnökség és az EUTAF által kiadott, a közbeszerzés becsült értékének megállapításával és az ún. részekre bontás tilalmának alkalmazásával kapcsolatos tapasztalatokról szóló közleményben (2021.10.06.) foglaltakat is.

4. kérdés

Az egy támogatáspolitikai értelemben vett projektben (a továbbiakban: projekt) részes klasszikus ajánlatkérők és a Kbt. alanyi hatályán kívüli szervezetek (egyesület, alapítvány) a Kbt. 3. mellékletben található szolgáltatásokat és a projekttel kapcsolatos eszközöket kívánják beszerezni a projektben rendelkezésre álló forrás terhére. A beszerzések becsült értéke nem éri el az uniós értékhatárt.

Helytálló-e az az értelmezés, hogy a fenti beszerzések vonatkozásában kizárólag a klasszikus ajánlatkérőket terheli közbeszerzési kötelezettség, és a Kbt. alanyi hatályán kívüli szervezeteknek nem szükséges közbeszerzési eljárást lebonyolítani?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A klasszikus ajánlatkérők és a Kbt. alanyi hatályán kívüli szervezetek közös, a Kbt. 19. § (3) bekezdése szerinti részekre bontási tilalom hatálya alá tartozó beszerzéseit a klasszikus ajánlatkérőkre irányadó előírások szerint szükséges megvalósítani. Ha a közös beszerzési igény által együttesen érintett ajánlatkérők

közbeszerzési kötelezettségére eltérő rendelkezések vonatkoznak [például a Kbt. 5. § (1) bekezdése szerinti klasszikus és a Kbt. 5. § (2) bekezdése szerinti támogatott ajánlatkérők esetében], a szigorúbb előírások szerint szükséges megítélni a közbeszerzési kötelezettség fennállását.

A Kbt. alanyi hatályán kívüli szervezetek csak a Kbt. 5. § (4) bekezdése szerinti ajánlatkérői minőség Kbt. 26. § (1) bekezdése szerinti bejelentése esetén valósíthatnak meg a klasszikus ajánlatkérőkkel közös, közbeszerzési kötelezettség hatálya alá tartozó beszerzési igényt (legyen szó akár önálló ajánlatkérői minőségben történő eljárásról a klasszikus ajánlatkérői igényekkel részekre bontási tilalom hatálya alá tartozó beszerzések kapcsán vagy a Kbt. 29. § szerinti közös ajánlatkérői minőségben történő bonyolításról).

Ha a Kbt. alanyi hatályán kívüli, ajánlatkérőként eljáró szervezet beszerzése a Kbt. 19. § (3) bekezdése alapján nem kapcsolódik a klasszikus ajánlatkérők beszerzési igényéhez, és egyéb (például az állásfoglalás kérés szerinti projekthez kapcsolódó támogatási szerződésben rögzített) előírás, vállalat alapján sem szükséges közbeszerzési eljárást lefolytatni, az adott szervezetet nem terheli közbeszerzési kötelezettség.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A közbeszerzési eljárás lefolytatására irányuló kötelezettség fennállása - a jóhiszemű és tisztességes joggyakorlás elvére [Kbt. 2. § (2) bekezdése], valamint a közpénzekkel való hatékony és felelős gazdálkodás követelményére [Kbt. 2. § (4) bekezdése] tekintettel - nem múlhat azon, hogy az egy egységet képező beszerzési igény megvalósítására irányuló egyes beszerzések vonatkozásában melyik érintett szervezet jár el ajánlatkérőként. A közös beszerzési igénnyel kapcsolatos ajánlatkérői feladatok ajánlatkérésben érdekelt szervezetek közötti felosztása nem alapozhatja meg a klasszikus ajánlatkérőket terhelő közbeszerzési kötelezettség mellőzését.

A Kbt. 5. § (4) bekezdése szerinti ajánlatkérői státusz Kbt. 26. § (1) bekezdése szerinti bejelentése csak akkor lehetséges, ha az érintett szervezet nem minősül a Kbt. 5. § (1)-(2) bekezdése szerinti ajánlatkérőnek.

A Kbt. 5. § (4) bekezdése szerinti ajánlatkérők esetében a közbeszerzési eljárás lefolytatásának kötelezettsége csak az e vállalással önkéntesen vagy szükségszerűen

érintett eljárások tekintetében áll fenn, tehát a Kbt. 5. § (4) bekezdése szerinti ajánlatkérői minőség kapcsán nem az összes beszerzési igény vonatkozásában lesz kötelező a Kbt. és a kapcsolódó végrehajtási rendeletek szerinti közbeszerzési kötelezettség vizsgálata. Ugyanakkor az 5. § (4) bekezdése szerinti ajánlatkérőként bonyolítandó közbeszerzési eljárásokat a Kbt. 19. § (3) bekezdése szerinti részekre bontási tilalomra figyelemmel, illetve a Kbt. és a kapcsolódó végrehajtási rendeletek valamennyi vonatkozó előírásának betartása mellett szükséges lefolytatni. Ezekben az esetekben a Kbt. 5. § (4) bekezdése szerinti ajánlatkérő nem választhatja meg, hogy a Kbt. és a kapcsolódó végrehajtási rendeletek szabályai közül melyeket alkalmazza, és melyeket nem. A Kbt. 5. § (4) bekezdése szerinti ajánlatkérői minőséget az e státusz alapján bonyolított közbeszerzési eljárások teljes időtartama alatt fenn kell tartani.

5. kérdés

5.1. *Mikor tekinthető közvetlennek a kármegelőzés, a kárelhárítás, illetve a kár helyreállítása a Kbt. 111. § i) pontja szerinti kivételi kör vonatkozó fordulatai esetében?*

5.2. *Milyen szempontok alapján szükséges mérlegelni, hogy a kármegelőzés, a kárelhárítás, illetve a kár helyreállítása közvetlennek minősül vagy sem? E körben kell-e vizsgálni a műszaki információkat, a beszerzendő tevékenységeket, ezek területi vagy időbeli lehatárolását vagy az egyes beszerzési igények közötti műszaki funkcionális egységet, illetve a gazdasági funkcionális egységet?*

5.3. *Egy több, mint egy évtizeddel ezelőtti súlyos ipari baleset esetén a balesetből származó szennyeződés eltávolítását követő helyreállítás (például az erdőtelepítés vagy a gát helyreállítása) a Kbt. 111. § i) pontja szerinti káreseményt „közvetlenül követő helyreállításnak” tekinthető-e? E helyreállítások elvégzésével meg kellett várni a szennyeződés eltávolítását, illetve a gát helyreállításához az út javítása is szükséges. Az egyes helyreállítási feladatok feltehetően egymástól független szervezetekhez tartoznak.*

5.4. *A Kbt. 111. § i) pontja szerinti kivételi kör alkalmazása szempontjából közvetlennek tekinthetők-e azok a kár helyreállítására irányuló tevékenységek, amelyek elvégzése ugyan szükséges, azonban a teljesítésükre csak a pénzügyi fedezet biztosítását követően kerülhet sor? A helyreállítási tevékenységeket – az időrendet tekintve – „közvetlenül” a kár bekövetkezése után végeznék, viszont a kár bekövetkezése és a helyreállítás időben távol esne egymástól, mivel a helyreállítás*

pénzügyi fedezetét később fogják biztosítani. A kár bekövetkezése óta az érintett területen semmilyen változtatásra, fizikai beavatkozásra nem került sor.

5.5. Egy közlekedési balesetben megrongálódott és lezárt, közlekedési forgalmat bonyolító építmény (a továbbiakban: közlekedési építmény) helyreállítása a Kbt. 111. § i) pontja szerinti kivételi kör alkalmazása szempontjából közvetlen kárhelyreállításnak tekinthető-e, ha arra nem az építmény megrongálódása (azaz a kár bekövetkezése) után, hanem a helyreállításhoz szükséges állapotfelmérést és a helyreállítás megtervezését követően kerül sor?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

5.1.-5.5. A beszerzés a vonatkozó döntőbizottsági gyakorlat értelmében akkor irányul „közvetlenül” a Kbt. 111. § i) pontja szerinti kár megelőzésére, elhárítására vagy helyreállítására, illetve védekezési készség létrehozására, ha a beszerzés az e körben felmerülő azonnali cselekvési igény(ek) kielégítését szolgálja, és így szoros időbeli közelségben van a Kbt. 111. § i) pontja szerinti kár bekövetkezésével fenyegető vagy a káresemény megvalósulásával járó vis maior helyzettel. Fontos, hogy a beszerzés okozati összefüggésben álljon a kár megelőzésével, elhárításával vagy helyreállításával, illetve a védekezési készség létrehozásával. Ez a követelmény a beszerzés rendeltetésére, műszaki céljára figyelemmel vizsgálható. A teljesítési helyszín csak abban az esetben releváns, ha a konkrét, egyedi esetben ezen információ funkcionális értelemben kizárja (például a földrajzi távolság miatt), hogy az érintett beszerzés a Kbt. 111. § i) pontjában meghatározott beszerzési célok megvalósítására irányuljon.

Az azonnali cselekvési igény és a szoros időbeli közelség a kérdésekben említett helyreállítási tevékenységek esetében vélhetően hiányzik, így egyik állásfoglalás kérés szerinti esetben sem alkalmazható a Kbt. 111. § i) pontja szerinti kivételi kör. Ugyanakkor az ezzel kapcsolatos felelős vizsgálat elvégzése minden releváns műszaki információ birtokában az ajánlatkérő kompetenciájába tartozik.

A beszerzések közötti műszaki, funkcionális, illetve felhasználási kapcsolat a részekre bontási tilalom hatálya alá tartozó beszerzési igények, illetve a beszerzések becsült értékének meghatározása szempontjából is vizsgálendő. A Kbt. 111. § i) pontja szerinti kivételi kör alkalmazásának lehetősége csak azon be-

szerezési igények esetében merülhet fel, amelyeknek a Kbt. 19. § (3) bekezdése szerinti részekre bontási tilalom szabályaira tekintettel megállapított becsült értéke nem éri el az uniós értékhatárt.

Ha a helyreállítás [vagy a Kbt. 111. § i) pontja szerinti egyéb beszerzési cél megvalósítása szempontjából releváns feladat] elvégzésére irányuló beszerzések több ajánlatkérőt érintenek, meg kell vizsgálni, hogy az ajánlatkérők beszerzési igénye egységet alkot-e. Amennyiben igen, úgy az egységes beszerzési igény akár több beszerzési eljárás eredményeként is megvalósítható, azonban az egységes igény Kbt. 19. § (3) bekezdése szerinti becsült értékét valamennyi ajánlatkérői igény értékére figyelemmel szükséges megállapítani. Ha a beszerzések nem alkotnak egységet, akkor az érintett ajánlatkérők – saját döntésük alapján – külön-külön és egyben is lefolytathatják a beszerzéseket, amennyiben ez utóbbi megoldás nem ütközik a beszerzési igények mesterséges egyesítésének tilalmába. A becsült értéket az összes „egyben lefolytatott” beszerzési igény értékére figyelemmel kell megállapítani. Ha a közösen megvalósítandó beszerzésekkel érintett ajánlatkérők eltérő törvényi előírások mentén lennének jogosultak a beszerzések bonyolítására, a szigorúbb beszerzési előírásoknak megfelelően szükséges eljárni.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 111. § i) pontja értelmében nem szükséges közbeszerzés eljárást lefolytatni azon uniós értékhatár alatti beszerzési igények esetében, amelyeknek a célja a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kat.) 3. § 5., 7. és 9. pontja, valamint veszélyhelyzet vagy egészségügyi válsághelyzet esetén humánjárvány vagy az állatok járványos megbetegedésének megelőzése vagy elhárítása, a súlyos ipari vagy közlekedési baleset okozta kár, vízkár, illetve vízminőségi kár közvetlen megelőzése, elhárítása, védekezési készség vagy az azt közvetlenül követő helyreállítás.

A Kbt. 111. i) pontja szerinti kivételi kör alkalmazása szempontjából releváns káreseményeket a Kbt. nem határozza meg (a törvényszöveg csupán hivatkozik a Kat. 3. § 5., 7. és 9. pontjai szerinti fogalmakra, azaz a katasztrófa, a katasztrófa károsító hatása által érintett terület és a katasztrófaveszély törvényi definíciójára). Ebből következően a konkrét, egyedi körülményekre,

illetve a vonatkozó szakági előírásokra figyelemmel szükséges eldönteni, hogy a vizsgált káreseményre, illetve az egészségügyi vagy anyagi kockázatot hordozó helyzetekre vonatkoznak-e a Kbt. 111. § i) pontjában foglalt előírások. A veszélyhelyzetről, mint különleges jogrendről Magyarország Alaptörvénye rendelkezik különösen a 48. és az 51. cikkekben. Az egészségügyi válsághelyzetet az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 228. § (1) bekezdése definiálja. A súlyos ipari balesetek kapcsán releváns lehet a Kat. 3. § 29. pontja szerinti meghatározás. E körben az illetékes iparbiztonsági hatóság nyújthat megfelelő tájékoztatást.¹ A közlekedési balesetek súlyának mérlegelése kapcsán javasolt vizsgálni különösen az emberi életet, egészséget érintő következményeket.² A védekezési készülség típusait, illetve a kapcsolódó intézkedéseket különösen a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet és az árvíz- és a belvízvédekezésről szóló 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet szabályozza.

Azt, hogy mikor tekinthető közvetlennek a kármegeelőzés, a kárelhárítás, illetve a kár helyreállítása, valamint a védekezési készülség létrehozása, a súlyos ipari vagy közlekedési baleset okozta kár, a vízkár, illetve a vízminőségi kár kapcsán szükséges vizsgálni. A Közbeszerzési Döntőbizottság az ezzel kapcsolatos álláspontját a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: régi Kbt.) 120. § h) pontja vonatkozásában fogalmazta meg. Ezen álláspontra figyelemmel szükséges döntést hozni a Kbt. 111. § i) pontjában foglalt kivételi kör alkalmazhatóságáról is, hiszen a Kbt. 111. § i) pontja alapvetően a régi Kbt. 120. § h) pontja szerinti feltételeket pontosítja.

A beszerzés akkor szolgálja közvetlen módon a kármegeelőzést, a kárelhárítást, a kár helyreállítást, valamint a védekezési készülség létrehozását, ha a kár bekövetkezésének időpontja közeli, és az erre utaló vis maior helyzet azonnali beavatkozást kíván. A beszerzésnek ok-okozati összefüggésben kell állni a kár megelőzésével, elhárításával, helyreállításával, illetve a védekezési készülség létrehozásával, és e tekintetben

csak azonnali cselekvési szükségletet elégíthet ki (D.237/9/2014. számú döntőbizottsági határozat 11.-12. o.).

Tehát kizárólag azokban az esetekben lehet közvetlen a kármegeelőzés, a kárelhárítás, illetve a kár helyreállítása, valamint a védekezési készülség létrehozása, amely esetekben lehetséges és szükséges a Kbt. 111. § i) pontja szerinti beszerzési célokra irányuló azonnali beavatkozás (például azért, mert a beavatkozás késedelméből vagy hiányából fakadó hátrányokat – adott esetben az idővesztés miatt növekvő kárvolument - később egyáltalán nem vagy csak aránytalanul nagy erőforrásráfordítás mellett lehetne orvosolni). A konkrét káreseményhez, kárveszélyhez nem kapcsolódó, általános prevencióra irányuló cselekmények vagy a Kbt. 111. § i) pontja szerinti beszerzési célok körében elérhető eredmény szempontjából nem releváns, azonnali beavatkozási igényhez nem kapcsolódó tevékenységek esetében nem alkalmazható a Kbt. 111. § i) pontja szerinti kivételi kör. Nem merül fel a Kbt. 111. § i) pontja szerinti kivételi kör alkalmazásának lehetősége azon beavatkozások esetében sem, amelyeknek azonnali elvégzése ugyan közvetlen módon szolgálta volna a kármegeelőzést, a kárelhárítást, a kár helyreállítását, valamint a védekezési készülség létrehozását, azonban e beavatkozások megfelelő időben történő megvalósítása valamilyen okból (adott esetben az állásfoglalás kérés szerinti forráshiány miatt) elmaradt, és csak később nyílik meg az ezzel kapcsolatos beszerzés megindításának lehetősége.

A több elemből álló, összetett feladat (például a helyzetfelmérést és tervezési tevékenységet is magában foglaló helyreállítás) elvégzése abban az esetben szolgálhatja közvetlenül a Kbt. 111. § i) pontja szerinti beszerzési célokat, ha e feladat minden eleme a Kbt. 111. § i) pontja szerinti beszerzési célok megvalósulása tekintetében szükséges műszaki eredmény soron kívüli elérésére irányul. Fontos, hogy a feladat egésze vonatkozásában fennálljon az azonnali cselekvési igény. Ez a feltétel nem áll fenn, ha a beszerezni kívánt tevékenység elvégzésének időtartama a Kbt. 111. § i) pontja szerinti beszer-

¹ Az illetékes iparbiztonsági hatóságot a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 219/2011. (X. 20.) Korm. rendelet 4. § (3) bekezdése jelöli ki.

² Lásd különösen a Közúti Közlekedésbiztonsági Akcióprogram 2023-2025 célkitűzéseit a súlyos sérültek, illetve a halálesetek számának csökkentése tekintetében.

<https://kormany.hu/epitesi-es-kozlekedesi-miniszterium/kozuti-kozlekedesbiztonsagi-akcioprogram>

zési célok megvalósulása szempontjából nem releváns (például azért, mert a káresemény bekövetkezését követő állapot stagnál a sérült közlekedési építmény soron kívüli lezárásának köszönhetően, így a helyreállítási tevékenységgel kapcsolatban nem merül fel azonnali cselekvési igény).

A több évvel korábbi káreseményekhez kapcsolódó beszerzések már nem irányulhatnak a kár közvetlen elhárítására.

A Kbt. 111. § i) pontja a következő megelőzési, illetve elhárítási tevékenységek kapcsán nem írja elő a közvetlen megvalósítást: a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kat.) 3. § 5., 7. és 9. pontja, valamint veszélyhelyzet vagy egészségügyi válsághelyzet esetén humánjárvány vagy az állatok járványos megbetegedésének megelőzése vagy elhárítása.

Ezekben az esetekben a Kbt. 111. § i) pontja akkor alkalmazható, ha az egyes beszerzési igények műszaki funkciója, rendeltetése maradéktalanul megfeleltethető a fenti beszerzési céloknak. Nem elvárás, hogy ezek a beszerzések is azonnali cselekvési igényt szolgáljanak ki, azonban fontos, hogy a Kbt. 111. § i) pontja szerinti beszerzések minden esetben egy konkrét, vis maior jellegű katasztrófavédelem, illetve a Kbt. által meghatározott egészségügyi vészhelyzet megelőzésére, illetve elhárítására irányuljanak. Tehát az általános járványvédelmi, illetve katasztrófavédelmi teendők nem tartoznak a Kbt. 111. § i) pontjának hatálya alá. A tervezhető szükségletek nem elégíthetők ki a Kbt. 111. § i) pontja alapján.

6. kérdés

Az állásfoglalás kérésben feltett kérdések a következő tényálláshoz kapcsolódnak:

Az állásfoglalás kérésben megnevezett projekt keretében az érintett élményfürdő épületében nyílászáró cseréjére, az épület légtechnikai rendszerének energetikai felújítására, valamint termálkutak felújítására és technológiai fejlesztésére kerül sor. Ezeknek a feladatoknak a műszaki tervezése tárgyában beszerzési eljárást kell lefolytatni. A nyílászáró cseréhez építészeti-műszaki tervezés, a légtechnikai rendszer energetikai felújításához gépészeti tervezés szükséges. A termálkutak felújításának és technológiai fejlesztésének megtervezése ugyan

nem épületre vonatkozik, azonban a termálkutak nélkül a fürdő működésképtelen.

A Közbeszerzés Hatóságnak feltett kérdések a következők:

6.1. *Több szakágat érintő, komplex tervezési feladat esetén a Kbt. 111. § r) pontja szerinti kivételi kör alkalmazásának feltétele-e, hogy az építészeti-műszaki tervezés legyen a meghatározó, legmagasabb becsült értékkel rendelkező tervezési szolgáltatás?*

6.2. *A Kbt. 111. § r) pontja szerinti kivételi kör alkalmazhatósága szempontjából elegendő-e, ha a komplex tervezési feladatnak csak kis értékben része az építészeti-műszaki tervezés?*

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

6.1.-6.2. A Kbt. 111. § r) pontja szerinti kivételi kör alkalmazása szempontjából nem releváns az egyes tervezési feladatok értékének egymáshoz viszonyított aránya. Az építészeti-műszaki tervezés volumenét sem szükséges vizsgálni.

Ugyanakkor az elvárás, hogy a Kbt. 111. § r) pontja szerinti szakági tervezés megrendelésére egy nagyobb összesség részeként az építészeti, belsőépítészeti, településtervezési vagy tájrendezési tervezéssel együttesen, ugyanazon tervezett építési beruházás tekintetében kerüljön sor.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

Tehát a szakági tervezésnek a tervezett műszaki beavatkozással elérni kívánt eredmény tekintetében a Kbt. által meghatározott további tervezési feladatokhoz kell kapcsolódnia. A Kbt. 111. § r) pontjának alkalmazása feltételezi továbbá, hogy a Kbt. 111. § r) pontja szerinti kivételi kör hatálya alá tartozó összes tervezési tevékenység ugyanazon, épületet érintő építési beruházás megvalósítására irányul. Az épület fogalmát a magyar építészetéről szóló 2023. évi C. törvény 16. § 42. pontja határozza meg.

Nem épületre irányuló tervezés (például a termálkutak felújításának és technológiai fejlesztésének megtervezése) esetében akkor vizsgálható a Kbt. 111. § r) pontja szerinti kivételi kör alkalmazásának a lehetősége, ha az egyéb tervezési tevékenységekkel érintett épület (például az élményfürdő) rendeltetésszerű használata csak a nem épületre vonatkozó tervezés eredményére tekintettel lehetséges. (Például abban az esetben, ha a termál-

fürdő energetikai megújulása érdekében olyan kivitelezési tevékenységek elvégzésére kerül sor, amelyek önmagukban ellehetetlenítik a fürdő rendeltetésszerű használatát, ha az ehhez szükséges műszaki beavatkozásokra, illetve ezek megtervezésére nem kerül sor a termálkutakat érintően).

Ha a termálkutak felújítására és tervezésére nem az élményfürdő energetikai megújulására, annak rendeltetésszerű használatára tekintettel kerül sor, nem alkalmazható a Kbt. 111. § r) pontja szerinti kivételi kör a

termálkutak tervezése vonatkozásában. E körben az ajánlatkérőnek a tervezéssel érintett kivitelezési tevékenységek célját, illetve a közöttük lévő funkcionális összefüggéseket kell vizsgálni.

A Kbt. 111. § r) pontjának alkalmazhatósági feltétele, hogy a kivételi kör hatálya alá tartozó beszerzés a részekre bontási tilalom Kbt. 19. § (3) bekezdése szerinti előírásai alapján megállapított becsült értéke ne érje el a beszerzés tárgya szerint irányadó uniós értékhatárt.